

Moció que presenta el Grup Municipal de la CUP per a garantir el dret a l'empadronament i per a la creació d'un Reglament d'accés al padró municipal

Exposició de motius

L'empadronament és l'acte de registrar-se a l'Ajuntament de residència habitual i determina que aquella persona és considerada veïna d'aquella població. Per part de la ciutadania, el padró és una obligació i un dret. Per la seva banda, l'administració té l'obligació de garantir el seu exercici. Cal tenir en compte que amb la inscripció padronal s'assoleix la condició política de ciutadà de Catalunya (L 2/2003, de 28 d'abril) i, aquesta, per tant, és la porta d'entrada a diversos drets considerats bàsics. De l'empadronament depenen la materialització de drets i serveis com l'accés al sistema sanitari, al sistema educatiu o la possibilitat de regularitzar la condició administrativa. És per aquest motiu que facilitar la inscripció al padró esdevé una peça clau a l'hora d'abordar les condicions de vulnerabilitat de les persones que resideixen al municipi.

L'article 59.2 del Reial decret 1690/1986, de l'11 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de població i demarcació de les entitats locals, no obliga a acreditar el títol de propietat sobre l'habitatge o de contracte de lloguer, com a requisits per a la inscripció en el domicili que es declara com a habitual. Al contrari, aquests títols només són un document que l'Ajuntament pot sol·licitar per verificar que el veí resideix, efectivament, al domicili que vol fer constar al padró, i pot ser substituït per altres documents acreditatius o per una actuació de comprovació del mateix Ajuntament.

En aquest sentit, les persones en situació d'ocupació han d'estar degudament inscrites al padró municipal. L'informe al Parlament 2017 del Síndic de Greuges disposa el següent: "la negativa a inscriure en el padró les persones que, efectivament, hi resideixen habitualment pel sol fet de no poder lliurar un títol d'ocupació no està fonamentada en criteris jurídics. La decisió sobre la inscripció s'ha de basar en la residència efectiva al domicili de l'alta i no en el dret a residir a l'habitatge. Aquest darrer cas implica jutjar qüestions de naturalesa privada que no són competència de l'Administració local. El padró és un registre administratiu en el qual consten els veïns del municipi i reflecteix el domicili on resideixen, amb independència dels drets que puguin correspondre al veí o no pel fet de residir-hi".

Amb la mateixa voluntat, s'expressa la resolució de 4 de juliol de 1997 de la presidenta de l'Institut Nacional d'Estadística i del director general de Cooperació Territorial, per la qual es

dicten instruccions tècniques als ajuntaments sobre actualització del padró municipal, quan assenyala que “[...] la possibilitat que l’Ajuntament demani al veí el títol que legitimi l’ocupació de l’habitatge no atribueix a les administracions locals cap competència per jutjar qüestions de propietat, d’arrendaments urbans o, en general, de naturalesa juridicoprivada, sinó que té com a única finalitat servir d’element de prova per acreditar que, efectivament, el veí viu al domicili que ha indicat”.

De la mateixa manera, les persones sense domicili fix o sense llar que resideixin al municipi han de ser inscrites al padró municipal quan ho sol·liciten, ja que, malgrat no ser possessors d’un títol de propietat o un contracte de lloguer d’habitatge, poden acreditar la seva residència a través d’altres procediments o actuacions administratives, segons estableix la Resolució de 30 de enero de 2015, de la Presidència del Instituto Nacional de Estadística y de la Dirección General de Coordinación de Competencias sobre gestió del padró municipal. L’empadronament d’aquestes persones s’ha de realitzar sense condicionants ni requeriments específics, ja que aquesta pràctica podria incomplir la Llei 7/1985 Reguladora de les Bases del Règim Local, que no detalla restriccions o requisits per fer constar la residència del sol·licitant d’empadronament i no comporta a la ciutadania altres obligacions més enllà de la mera inscripció.

El padró no és una eina per regular la sobreocupació o altres polítiques de l’àmbit de l’habitatge i l’urbanisme: Segons detalla l’informe del Parlament de l’any 2010 del Síndic de Greuges, "el padró no és un instrument per combatre les situacions de sobreocupació. Per a aquesta finalitat, ja hi ha mecanismes en la Llei 18/2007, del 28 de desembre, del dret d’habitatge, i la normativa que la desplega, quan determina les actuacions que poden dur a terme les administracions competents en aquests casos, en ús de les seves potestats inspectores i sancionadores, i el padró municipal d’habitants és l’instrument escaient per detectar aquestes situacions". Així mateix, la guia de recomanacions de la Taula de Ciutadania i Immigració, que ha rebut el suport de l’Associació Catalana de Municipis i Comarques i de la Federació de Municipis de Catalunya, estableix que “el padró tampoc és un mecanisme de control del parc d’habitatge” i que “demanar altres documents, com la cèdula d’habitabilitat, dipòsits i d’altres dificulta l’empadronament i, per tant, va en detriment dels objectius del padró”.

Per aquests motius, el Grup Municipal la CUP proposa al ple municipal l’adopció dels següents acords:

Primer. Facilitar l'accés al padró i l'emissió dels certificats que hi van associats, atenent a la legalitat vigent:

- A) Eliminar l'obligatorietat dels requisits de tenir un títol de propietat o contracte de lloguer de l'immoble, documents que no són obligatoris per a la tramitació del padró, tal com regula el Reial decret 1690/1986.
- B) Incloure els diferents títols, documents, gestions i actuacions administratives que permeten acreditar domicili o residència al municipi en la tramitació de l'empadronament, més enllà dels documents de títol de propietat o contracte de lloguer de l'habitatge:
 - Persones sense domicili fix o sense sostre. Els serveis socials emetran un informe que acrediti aquesta situació i se li assignarà una adreça a efectes de comunicació, tal com preveu la normativa legal vigent.
 - Persones en situació d'ocupació. Per a la comprovació de la veracitat de les dades relatives a la residència, quan no hi hagi un títol que n'avalii l'ocupació, l'informe Parlament 2017 de la Sindicatura de Greuges recorda que el gestor municipal pot: a) acceptar altres documents (p. ex. factures de subministraments) b) demanar un informe a la policia local o c) fer-hi inspeccions a partir de les quals, si es confirma que el veí hi viu, l'haurà de donar d'alta en el padró.

Segon. Descartar l'ús del padró com una eina per combatre les situacions de sobreocupació, de control del parc d'habitatge o altres polítiques de l'àmbit de l'habitatge i l'urbanisme. En aquests casos, s'empraran els processos i les actuacions d'inspecció que contempla Llei 18/2007, del 28 de desembre, del dret d'habitatge i, si en el moment de l'empadronament se suscita la sospita d'un ús anòmal de l'habitatge, des del padró s'ha de derivar a l'àrea d'habitatge perquè s'actui en consonància.

Tercer. Impulsar un Reglament d'accés al padró municipal a través de la incoació de l'expedient, la constitució de la comissió redactora, l'aprovació inicial del text pel Ple, l'exposició pública, l'aprovació definitiva i la publicació al BOP, amb l'objectiu d'esvaire tots els dubtes respecte de la tramitació del padró.